

FOLKETINGET

Europaudvalget

Referat af 16. europaudvalgsmøde

Dato: torsdag den 21. januar 2021

Tidspunkt: kl. 12.45

Sted: vær. 2-133

Til stede: Eva Kjer Hansen (V), formand, Henrik Møller (S), næstformand, Jens Joel (S), Jens Rohde (RV), Anne Valentina Berthelsen (SF), Rasmus Nordqvist (SF), Søren Søndergaard (EL), Jan E. Jørgensen (V), Kim Valentin (V), Ulla Tørnæs (V), Alex Ahrendtsen (DF), Katarina Ammitzbøll (KF) og Peter Seier Christensen (NB).

Desuden deltog: Udenrigsminister Jeppe Kofod og minister for fødevarer, landbrug og fiskeri Rasmus Prehn.

Henrik Møller fungerede som formand under hele mødet.

- L Punkt 1. Henvisning af forslaget til forordning om digitale tjenester til nærhedstjek i Erhvervsudvalget**
KOM (2020) 0825

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

L Punkt 2. Godkendelse af tidsplan for udvalgets behandlinger af B 85 (om udarbejdelse af en ny Tysklandsstrategi) (V)

B 85 (20) – bilag 1 (udkast til tidsplan)

Punktet blev behandlet for lukkede døre.

Punkt 3. Rådsmøde nr. 3784 (udenrigsanliggender) den 25. januar 2021

EUU alm. del (20) – bilag 245 (kommenteret dagsorden)

Udenrigsministeren forelagde alle punkter til orientering.

1. Klima- og energidiplomati

– *Rådskonklusioner/politisk drøftelse*

Rådsmøde 3784 – bilag 1 (samlenotat)

EUU alm. del (19) – bilag 403 (udvalgsmødereferat side 539, senest behandlet i EUU 17/1-20)

Udenrigsministeren: Fokus for mødet er en drøftelse af EU's klima- og energidiplomati og vedtagelsen af rådskonklusioner herom. Formålet er at sende et klart budskab om EU's prioriteter og forventninger til globale tiltag for at håndtere klimaudfordringen og sikre indfrielse af Parisaftalen og FN's verdensmål.

Drøftelsen er både central og rettidig. Det var en stor sejr, at vi efter bl.a. et solidt dansk pres i EU i december opnåede enighed om et opjusteret klimamål på mindst 55-procents reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030. Det sker på baggrund af, at EU's udledninger allerede er faldet markant de seneste år som følge af øget andel af bl.a. vedvarende energi og energieffektiviseringer. Men det er klart, at EU's indsats ikke kan stå alene. Der er behov for en radikal global omstilling. Det skal EU's klima- og energidiplomati arbejde for. Derfor vil regeringen på rådsmødet tale for, at EU endnu mere aktivt bidrager til at løfte det globale ambitionsniveau. EU skal gå forrest og skabe alliancer og samarbejde med andre lande og partnere for at fremme øget ambition, klimahandling og energiomstilling gennem grønne løsninger. Det gælder ikke mindst forud for COP26 i Glasgow til november.

Derfor er det vigtigt med ambitiøse rådskonklusioner om EU's klima- og energidiplomati, der konkretiserer EU's indsats for den grønne omstilling og udmøntningen af den eksterne dimension af den europæiske grønne pagt. Vi har i forhandlingerne om konklusionerne lagt vægt på behovet for, at EU påtager sig en aktiv klimadiplomatisk rolle med fokus på konkrete initiativer.

Jeg har derfor forud for drøftelsen taget initiativ til et fælles papir om, hvordan EU kan spille en større rolle vedrørende kul-udfasning samt en socialt retfærdig og grøn omstilling. Anvendelsen af kul til energiproduktion er den største enkeltstående kilde til CO₂-udslip. Det er derfor et emne, som FN's generalsekretær António Guterres og det britiske COP26-formandskab har sat højt på dagsordenen. Papiret har indtil nu modtaget opbakning fra 13 andre EU-lande, og jeg vil fortsat presse på for, at flere lande kommer med ombord.

Et stærkt samarbejde mellem EU og andre store udledere er essentielt for at hæve klimaambitionerne og skabe accelereret grøn omstilling frem mod COP26. Her kan USA spille en helt central rolle, hvorfor det er vigtigt for mig, at der med det samme etableres et stærkt samarbejde mellem EU og den nye Biden-administration, ikke mindst gennem John Kerry som særlig klimaudsending. Dét arbejder regeringen aktivt for.

Endeligt vil regeringen understrege behovet for at drøfte geopolitiske aspekter af klimaforandringerne og grøn omstilling samt sammenhængen mellem klima og sikkerhed. Det gælder bl.a. risikoen for øget ustabilitet i nærområderne – f.eks. som følge af global opvarmning eller en reduceret indkomst fra fossile brændstoffer. Her vil vi understrege EU's rolle i forebyggelsen af fremtidige økonomiske, sociale eller migrationsrelaterede kriser som følge af klimaforandringerne.

EU's partnerskaber med bl.a. afrikanske lande er derfor særligt vigtige. Jeg er glad for at se, at EU lægger op til, at partnerskaberne med udviklingslande – herunder i Afrika – vil fokusere på tematiske områder som bæredygtig finansiering, udfasning af kul, metanudslip og styrkelse af energiomstilling. Også her er det vigtigt for mig, at omstillingen fra kul bliver inklusiv og retfærdig. Vi skal alle med, og ingen samfund eller mennesker må blive tabt i processen.

Anne Valentina Berthelsen: Klima og grøn omstilling er i det hele taget er meget vigtigt for Socialistisk Folkeparti – heldigvis også for regeringen. Men jeg kunne godt tænkte mig at tilføje en dimension til klimadiplomati: I topmødekonklusionerne fra december blev der givet udtryk for, at alle EU's handelsaftaler skulle leve op til EU's forpligtelser på klimaområdet. Efter min mening er handelspolitikken er en utrolig vigtig del af den grønne omstilling og bør være det i tiltagende grad. Er den grønne og klimaansvarlige handelspolitik en vigtig del af rådskonklusionerne om klima- og energidiplomati? Det tyder nemlig på, at det kun bliver nævnt som en bisætning. Hvad er ministerens udlægning? Er det noget, regeringen vil arbejde for?

Udenrigsministeren: Anne Valentina Berthelsen rejser et meget vigtigt spørgsmål i relation til klimadiplomati, nemlig om handelspolitikken, som er et vigtigt redskab. EU kan som verdens største indre marked og som det område i verden med flest globale handelsaftaler faktisk gøre en kæmpe forskel med hensyn til at fremme den grønne omstilling via handelspolitikken. Regeringen arbejder aktivt for, at handelsaftaler indeholder stærke bæredygtighedskapitler, herunder – og det er vigtigt – bindende forpligtelser om Parisaftalen. Det er lykkedes i nyere aftaler, f.eks. med Japan, Singapore og Vietnam, der alle indeholder bindende bestemmelser om Parisaftalen. Brexit-aftalen med Storbritannien er den første aftale, hvor Parisaftalen gøres til et essentielt element på linje med menneskerettigheder og ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben. Det støtter Danmark. Tilsvarende vil vi se positivt på, at Parisaftalen indgår som et essentielt element i fremtidige handelsaftaler ud fra en konkret vurdering.

Inden for handelspolitik skete der i efteråret det, at Kina og andre asiatiske lande i den Regionale sammenslutning af økonomisk partnerskab (RCEP) indgik, hvad der vel må betegnes som verdens største frihandelsaftale med et slående fravær af bæredygtighedskapitlet, som forpligter sig til at leve op til Parisaftalen og klimaomstilling samt at respektere menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder. Netop ved at fokusere på bæredygtighedskapitlet i handelspolitikken er EU med til at skabe regler som forpligter globalt.

Jeg vil desuden nævne, at vi ser meget positivt på den nye administration i USA. På sin første dag som præsident underskrev Joe Biden et dekret om, at USA meldte sig ind i Parisaftalen igen og i øvrigt ville fokusere på bæredygtighedskapitler. Det er vigtigt, at vi nu har en allieret der, som vil kæmpe for dette på globalt plan; det er der behov for. Det arbejder regeringen også for, at EU skal gøre og blive endnu bedre til fremover.

Jens Rohde: Det var et langt svar fra ministeren. Han kunne som svar også have valgt at sige, at EU slet ikke kan indgå handelsaftaler, der strider imod traktaten og øvrige forpligtelser og EU-lovgivning som sådan. Det er jo en myte, at vores handelsaftaler bryder med vores egne principper og traktater. Det gør de faktisk ikke, for sådanne kan vi slet ikke indgå.

Katarina Ammitzbøll: Det er positivt at begynde at se på, hvilke alliancer man kan skabe for at ud fase kul på globalt plan. Men hvordan laver vi alliancer med dem, som har sværere ved at komme ind på den grønne dagsorden? Man kan jo godt tale til den konverterede, men hvordan får vi de østeuropæiske lande med ombord, så vi i højere grad får løftet i flok i Europa? Og hvordan får vi andre lande med, der har sværere ved denne omstilling eller måske ligefrem øver modstand mod den?

Angående bæredygtig finansiering har vi tidligere talt om taksonomien, og den indgår jo allerede. Ser vi nu også på, hvordan genopretningsmidlerne og erhvervsinstrumenterne kan leve op til en mere bæredygtig finansiering?

Søren Søndergaard: Det er muligvis en myte, at EU kan indgå handelsaftaler, som strider mod EU's eget grundlag, f.eks. med tilslutningen til Parisaftalen. Hvis vi tager Mercosur-aftalen som et konkret eksempel, kan vi konstatere, at Parisaftalen står nævnt. Jeg vil bare høre, om ministeren kan nævne, hvilke sanktionsmuligheder der er i Mercosur-aftalen, hvis et af de lande, den er indgået med, ikke overholder eller ikke arbejder frem mod Parisaftalen.

Udenrigsministeren: Jeg beklager, at jeg selv italesatte handelspolitikken som det helt centrale i denne diskussion. Mødet på mandag er for EU's udenrigsministre og ikke handelsministre, selv om klima og handel naturligvis har stor udenrigspolitisk betydning, og det derfor er vigtigt at holde fast i den sammenhæng. Derfor skal jeg også nok gå ind i diskussionen.

Katarina Ammitzbøll spørger til de mere fodslæbende lande i Østeuropa, og her har vi jo den eksterne dimension af grønne pagt, men jeg er fuldstændig enig med Katarina Ammitzbøll i, at den interne dimension med at få alle med er en kæmpe opgave i sig selv. Vi kunne nok også bruge noget tid på at dykke ned i, hvordan vi så gør det. Jeg diskuterer det løbende med mine europaministerkolleger, når vi er i det almindelige råd. Her handler det desuden om en socialt retfærdig omstilling. Vores initiativ til udfasning af kul kan kun lykkes, hvis man kan tilbyde et alternativ til dem, som lever af kulindustrien. Det er lige så vigtigt at sætte fokus på at finde andre erhvervs- og beskæftigelsesmuligheder og udviklingsmuligheder. Den grønne omstilling vil ikke lykkes, hvis den ikke bliver socialt og økonomisk retfærdig.

NOT Bæredygtig finansiering er ganske rigtigt et af vores redskaber, og vi skal kigge meget nærmere på det. Vi har f.eks. interne redskaber til mærkning af bæredygtige investeringer, som jo i sig selv er en stor diskussion i EU: Hvilke kriterier afgør, hvornår noget er bæredygtigt, og hvornår noget kan tælles med eller ikke tælles med? Vores globale rolle i dette får vi rig lejlighed til at diskutere. Jeg tror, der er vigtigt, at vi melder meget klart ud, som vi gjorde med mindst 55-procentsmålsætningen i 2030, og få andre lande med. Hvis USA rykker nu, er det – så vidt jeg har forstået – 65 pct. af verdens økonomi, der vil være omfattet af en målsætning om klimaneutralitet i 2050. Det er ret vildt, og det er med til at presse lande som Kina med deres 2060-mål. Men det er også med til at skabe rammerne for finansieringen, for hvis man har vedtaget en politik om, at man skal gå i den retning,

ved man også, hvor man skal investere sine ressourcer. Det er i den grønne omstilling. Det er der, der vil være politikker, som vil understøtte den slags investeringer. Vi kan godt vende tilbage med lidt mere konkret om det interne med bæredygtig finansiering.

Til Søren Søndergaard med spørgsmålet om Mercosur-handelsaftalen: Det var mig selv, der rejste spørgsmålet om handelspolitikken, så det er kun mig selv, jeg kan bebrejde for, at der er kommet fokus på det, selv om mødet på mandag er for udenrigsministrene. I lyset af klimadrøftelsen er det forståeligt, at man vil kigge på Mercosur og dens konsekvenser for klimaet, f.eks. skovrydning i Amazonas, som jeg meget gerne vil drøfte grundigt i Europaudvalget. Dog er det lidt for tidligt til at sige noget konkret om det, for der er ikke noget nyt, siden vi drøftede Mercosur sidst. Aftaleudkastet er fortsat ved at blive gennemgået af juridiske eksperter, og efter de har afsluttet arbejdet, skal det oversættes til EU-sprogene, før det bliver forelagt for Rådet.

Lad mig dog allerede nu lige knytte enkelte kommentarer til aftalen. Jeg lægger stor vægt på, at vi får en aftale, der kan skabe resultater med hensyn til bæredygtighed og klima. Den skal give Paris-aftalen tænder og sikre, at lande som Brasilien lever op til deres forpligtelse til at bekæmpe ulovlig skovhugst og med at reducere afskovningen. Dette skal sikres bl.a. ved at inddrage civilsamfundet i overvågningen af aftalen. Jeg tror, at det folkelige engagement i aftalen er stort i Danmark. Allerede sidste år havde vi en foreløbig drøftelse i det forum for fair og bæredygtig handelspolitik, som jeg nedsatte, da jeg blev udenrigs- og handelsminister – og jeg ser frem til at fortsætte debatten og holde jer orienteret. Vi skal bruge aftalen som en løftestang for den grønne dagsorden. Det håber jeg, at vi bliver enige om, uanset om vi vurderer indholdet til at være stærkt nok eller ej.

Anne Valentina Berthelsen: Vil ministeren præcisere, i hvilket omfang grøn EU-handelspolitik er en del af rådskonklusioner for klimadiplomati? Det var egentlig det, jeg fiskede efter.

Udenrigsministeren: Vi er stadig ved at forhandle rådskonklusionerne og har derfor kun et udkast, men som jeg nævnte tidligere, er det rigtig vigtigt. Jeg kan ikke gå ind i alle detaljer endnu, men vi vil sikre, at vores handelspolitik og handelsaftaler er i fuldstændig overensstemmelse med vores klimaambition. Blandt medlemslandene vi der blive holdt øje med, hvordan Kommissionen forfølger det, at der skal være respekt for Parisaftalen, når man laver handelsaftaler, og gøre det til et helt fundamentalt element i fremtidige handelsaftaler. Vi byder velkommen, at Kommissionen kommer med initiativer til at sikre forankringen af Parisaftalen og klima i WTO-sammenhæng. Vi skal i det hele taget se på, hvordan vi kan omstille hele vores økonomi til at blive bæredygtig og CO₂-neutral i fremtiden. Det er noget af det, der er fokus på.

Blandt udenrigsministrene handler det jo om, hvordan vi strategisk sætter reglerne i verden ud fra de værdier og prioriteter, vi har – f.eks. klima. Der ser vi som nævnt, at EU skal være helt i front. Det vil blive behandlet i de øvrige rådsformationer; deres arbejde er meget vigtigt, f.eks. med ren energi. Så vil jeg bare fremhæve vores initiativ om udfasningen af kul; kul er den største enkelte kilde til CO₂, og jo før det udfases, desto bedre. Det ville skabe kvantespring i kampen for et bedre klima. Der er det, vi kæmper for. Hvis jeg skal sige det meget kort, så kæmper vi for så ambitiøs en klimakonklusion og sammenhæng med handelspolitikken i rådskonklusionerne, som vi overhovedet kan få de andre lande med på.

2. Eventuelt

Hongkong

Udenrigsministeren: Efter opfordring fra bl.a. Danmark er Hongkong på dagsordenen under aktuelle anliggender. Den seneste udvikling i Hongkong har været voldsom. Den nationale sikkerhedslov er for alvor blevet taget i brug, og vi har nu set over hundrede anholdte i henhold til den lov. Vi oplever et klart forsøg på at afmontere det lokale demokrati og sikre kontrol med de lovgivende institutioner, udvalgte medier, universiteter og prodemokratiske aktivister.

Jeg er meget bekymret over, at myndighederne i Hongkong overvejer at retsforfølge politikere i udlandet for medvirken til at bistå Hongkongs demokratiforkæmpere. Det gælder f.eks. i forbindelse med Ted Huis flugt til Storbritannien via Danmark i sidste måned. Det er en sag, regeringen og jeg følger meget nøje, og jeg agter at orientere Udenrigspolitisk Nævn om vores diplomatiske ageren.

Der er ingen tvivl om, at man i Beijing har hørt og forstået, hvad jeg, regeringen og EU mener om udviklingen i Hongkong. Kina skal leve op til sine internationale forpligtelser og garantere Hongkongs demokrati og borgernes retssikkerhed og fundamentale frihedsrettigheder.

Jeg er glad for debatten og vedtagelsen i Folketinget den 21. december 2020 om situationen i Hongkong (V44). Den viser, at vi står sammen på tværs af partier; det er rigtig vigtigt. Vi anlægger en kritisk linje i forhold til udviklingen i Hongkong og menneskerettighedssituationen i Kina. Men det betyder ikke, at vi ikke fortsat vil samarbejde med Kina på områder, hvor det er i dansk interesse.

Katarina Ammitzbøll: Jeg vil gerne sige tak til ministeren for opbakningen vedrørende Hongkong og den trussel, der er om at retsforfølge to af Folketingets medlemmer. Det er ret bekymrende, når et andet land begynder at true enkeltpersoner.

Udenrigsministeren: Med hensyn til Hongkong kender Katarina Ammitzbøll min fuldstændig klare, klippefaste og principielle holdning: Folketingsmedlemmer skal kunne mødes med dem, de vil. Vi har ytrings- og forsamlingsfrihed i Danmark – et fundamentalt princip. Det står regeringen fuldstændig bag, og dem, der søger at knægte sådanne principper, afviser vi selvfølgelig fuldstændig. Det er urimeligt; det skal spørgeren vide. Det er ikke acceptabelt, at andre lande problematiserer det.

Som uddybning kan jeg sige, at det jo ikke er kriminelt at udfolde sine demokratiske rettigheder. Som jeg nævnte, er det hverken til diskussion eller forhandling. Jeg vil desuden fejde enhver tvivl eller spekulation af bordet og understrege, at jeg ikke kan forestille mig, at de relevante myndigheder i Danmark vil imødekomme en anmodning fra myndighederne i Hongkong om bistand i den aktuelle sag. Lad mig slå helt fast, at Danmark ikke har en udleveringsaftale med Hongkong, så vi skal nok slå alt dette ned. Det, som nogle af jer er blevet udsat for, er selvfølgelig urimeligt.

3. Siden sidst

a) Orientering om status for den europæiske fredsfacilitet

Udenrigsministeren: Under siden sidst vil jeg nævne, at der den 18. december blev opnået enighed i Rådet om etableringen af Den Europæiske Fredsfacilitet. Regeringen fik som bekendt støtte til forhandlingsoplægget i sagen i november 2019. Fredsfaciliteten giver EU et effektivt instrument til at forebygge konflikter og reducere skrøbelighed i Europas nærområder gennem finansiering af indsatser som uddannelse, træning og materielstøtte til konfliktramte lande.

Som noget nyt vil Fredsfaciliteten også være i stand til at yde støtte i den mere skarpe ende, f.eks. ammunition og våben til fredsbevarende operationer. EU har ikke tidligere haft mulighed for at lave denne type kapacitetsopbygning. Det er et vigtigt nybrud i EU's freds- og stabiliseringsindsats, fordi det giver mulighed for at tilbyde redskaber til tredjelande, der gør dem i stand til selv at håndtere egne sikkerhedsudfordringer.

Danmark kan deltage i størstedelen af Fredsfacilitetens aktiviteter, men vi vil løbende sikre, at denne deltagelse sker i respekt for forsvarsforbeholdet. Fredsfaciliteten stemmer godt overens med regeringens prioriteter, både fordi den sikrer bedre sammenhæng mellem EU's udviklings- og sikkerhedsindsatser, og fordi den gør EU's partnerlande bedre i stand til at kunne løse egne konflikter, hvormed man modvirker ustabilitet i nærområderne.

Punkt 4. Uformel videokonference for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 25. januar 2021

EUU alm. del (20) – bilag 245 (kommenteret dagsorden)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri forelagde alle punkter til orientering.

1. Formandskabets arbejdsprogram for første halvår i 2021

– *Præsentation*

KOM (2020) 0690

Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 2)

Ministeren henviste her til samlenotatet.

2. Internationale handelsaftaler og -forhandlinger på landbrugsområdet, og opdatering af Kommissionens undersøgelse fra 2016 af fremtidige handelsaftalers indvirkning på landbrugssektoren

– *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*

Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 4)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Dette er et tilbagevendende punkt på rådsmøderne. Jeg forventer, at Kommissionen vil give en status over EU's frihandelsforhandlinger. Og jeg forventer i den forbindelse, at Brexit-aftalen med Storbritannien vil fylde en del. Aftalen er helt klart en fordel for den danske fødevareklynge. Men ingen frihandelsaftale kan erstatte det indre marked, så der vil komme mere administrativt bøv. Endelig forventer jeg, at Kommissionen vil præsentere en opdateret analyse af konsekvenserne af EU's frihandelsaftaler for EU's landbrug.

3. Kommissionens forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende for EU-farvande og for EU-fiskerifartøjer i visse andre farvande

– *Udveksling af synspunkter*

KOM (2020) 0668

Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 11)

EUU alm. del (2020-21) – bilag 144 (henvendelse af 5/12 fra Mogens Schou om mandat til fiskeriforhandlingerne 15-16/12-20)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Denne sag drøftede vi i Europaudvalget i december. På det efterfølgende rådsmøde fastlagde vi kvoter for de bestande, som EU alene har råderet over. Det er f.eks. torsk i Kattegat, hvor der blev fastsat en bifangstkvote og en fortsættelse af de nuværende foranstaltninger.

For de kvoter, der er delt med Norge og Storbritannien, fastlagde vi på rådsmødet i december midlertidige kvoter for første kvartal af 2021.

Derefter kom der heldigvis en langsigtet aftale med Storbritannien på fiskeriområdet. Den fastlægger dog kun EU's og Storbritanniens kvoteandele, så nu skal der findes enighed om kvoteniveauet for 2021, og det skal foregå både trilateralt med Norge og Storbritannien og bilateralt med henholdsvis Norge og Storbritannien.

Med hensyn til Norge er der indgået en foreløbig aftale om adgang til Skagerrak for et begrænset antal fartøjer.

Jeg er opmærksom på, at situationen er svær for danske fiskere, der er meget afhængige af fuld adgang til fiskeri i norsk farvand. Og jeg kan forsikre jer om, at jeg allerede har nævnt dette for Kommissionen. Og jeg vil blive ved med at presse på. Faktisk havde vi i går formiddags et møde med EU's fiskerikommissær, Virginijus Sinkevičius, hvor vi igen fik lejlighed til at presse på. Han har i et brev bekræftet, at der er fuld opmærksomhed om vores ønsker om adgang til norsk farvand.

Jeg forventer derfor, at rådsmødet bliver en anledning til at drøfte konsultationerne med Norge og Storbritannien. Det bliver formentlig ikke på dette møde, at de endelige kvoter for 2021 falder på plads, men regeringen presser selvfølgelig på.

Rasmus Nordqvist: Ministeren bør forholde sig til kommentarerne fra Foreningen for Skånsomt Kystfiskeri om manglen på fokus i planerne for bomtrawl.

Med hensyn til ål er jeg glad for, at regeringen gjorde indrømmelser om, at man ville arbejde aktivt for at få lavet nogle ordentlige planer for ålen. Har ministeren allerede taget det op med Kommissionen, eller hvad er planen?

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Bomtrawl er jo en sag, vi har drøftet ved flere lejligheder, og jeg har også presset på. Da jeg var til rådsmøde i december, havde jeg lejlighed til at tage en bilateral drøftelse med min hollandske kollega Carola Schouten, hvor jeg fik indskærpet, at vi i Danmark har en meget stor interesse i at få europæiske regler for bomtrawl. Det er noget, der

fylder rigtig meget for os. Jeg fik desuden sagt til hende, at vi – såfremt det kan lade sig gøre – desuden kunne tænke os at indgå en bilateral aftale, hvor hollænderne holder lidt igen, navnlig med de her kædemåtter, og de var godt klar over, at kædemåtterne var ødelæggende. I begyndelsen af januar var der en hollandsk kutter, som fiskede rovfiskeri med bomtrawl ved det gule rev ud for Hirtshals. De kørte bare hen over bunden og rev stenrev og andet op; gydepladser for fisk bliver potentielt ødelagt af det. Da var de danske fiskere helt oppe og ringe i frustration, hvilket jeg sagtens kan forstå. Vi skrev igen til de hollandske og belgiske kolleger, og i mellemtiden begyndte Danmarks Fiskeriforening at udarbejde en aftale med i hvert fald de hollandske fiskerorganisationer om, at man skulle afholde sig fra at bruge bomtrawl i nogle områder og kædemåtter i andre. Det er et skridt i den rigtige retning. Det siger sig selv, at vi ved enhver given lejlighed vil prøve at samle op på den dagsorden, fordi det fylder meget for os at komme det til livs, især på de sårbare steder, hvor man risikerer at save den gren over, som fiskerne selv sidder på. Jeg er glad for, at Rasmus Nordqvist bliver ved med at holde mig til ilden, for erfaringen viser, at det desværre nok er en sag, hvor vi bliver nødt til at blive ved med at presse på, og hver gang der sker et skridt i den rigtige retning, er der alligevel nogle udfordringer, der ikke bliver løst. Det er ikke bare at knipse med fingrene, men vi er meget opsat på det.

Med hensyn til ål havde vi i det sidste mandat valgt at lægge op til at bringe sagen op på rådsmødet. Det gjorde vi. Vi fik italesat det, og vi italesatte det ved flere bilaterale møder. På rådsmødet blev det besluttet at videreføre den lukkede periode for ålefiskeri, som også blev besluttet ved forhandlingerne om kvoter for 2019 og 2020. Det indebærer, at al fiskeri efter ål i saltvand forbydes i en sammenhængende 3-måneders periode. Perioden besluttet af medlemsstaterne mellem den 1. august 2021 og den 28. februar 2022. Lukkeperioden i Danmark har de sidste 2 år været fastsat i perioden december til februar. Det er en løsning, som tillader ålen at vandre frit i den del af dens vandringsperiode mod Sargassohavet, og som stadig tillader en vis mængde dansk ålefiskeri. Det kan godt være, at man skal skærpe tonen mere. Vi er meget opmærksomme på det udtalte danske ønske om at passe på ålen, hvorfor vi igen og igen vil bringe emnet op. Vi er godt klar over, at vi kan ende i en situation, hvor vi får overfisket ålen, hvis ikke vi tager vores forholdsregler.

Kim Valentin: Det fremgår meget tydeligt af høringssvaret fra Danmarks Fiskeriforening, at det er kommet før afslutningen af Brexit-forhandlingerne. Allerede dengang var der bekymring over den fordeling af fisk, som der er lagt op til i sagen. Der er jo ikke blevet bedre efterfølgende. Vil ministeren forklare, hvordan man ser på den bekymring og på den fordeling af fisk, som Danmarks Fiskeriforening lægger op til? Altså at man får diskuteret både internt i EU og med eksterne partnere omkring Norge og andre steder – også med henblik på, at der nu lægges op til, at Brexit-reserven skal udmøntes i flere penge forskellige steder. Hvis jeg kan få lidt perspektiv på det, så vil det være rigtig fint.

Rasmus Nordqvist: Jeg sætter pris på de gode bilaterale initiativer, som ministeren har taget angående bomtrawl, men jeg tror, at det er vigtigt at slå kraftigt i bordet – selv på uformelle digitale rådsmøder, fordi Holland og andre må forstå, at det altså er meget alvorligt for vores havnatur og fremtidens fiskebestande. Det håber jeg også, at ministeren gør.

Med hensyn til ålen er det jo fint, at man viderefører lukkeperioden. Men det er vigtigt at gå skridtet videre og se på, hvad der egentlig er behov for, hvis vi skal beskytte ål og få oprettet en ordentlig

bestand igen. De videreførte tiltag er efter min mening ikke tilstrækkelige. Den danske regering bør jævnfør det førnævnte mandat arbejde for, at der bliver lavet en ordentlig og egentlig plan for ålen, som ikke er en "lidt er nok"-plan, men "hvad skal der til"-plan i stedet. Det håber jeg – set i lyset af det mandat som ministeren fik med sig sidst – er noget, man vil fortsætte.

Alex Ahrendtsen: Vi har tidligere diskuteret bomtrawl, og jeg er da glad for, at ministeren har taget det op med sine kolleger i Holland, og at der nu også sker noget på organisationsniveau. Men hvis Danmark ikke har mulighed for at forbyde det selv, hvilke muligheder har vi så for at forbyde det på EU-niveau? Det må jo være muligt at tage det op på EU-niveau, frem for at man bare snakker. Det er simpelthen ikke godt for havmiljøet, og vi ved jo, at fiskerne er enormt kede af bomtrawlfiskeriet i de danske farvande. Så jo før vi kan få det væk, desto bedre.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg er helt med på, at danske fiskere befinder sig i en svær situation. Jeg har faktisk gjort en hel del ud af have så tæt en dialog med Danmarks Fiskeriforening samt pelagiske fiskere i deres organisation netop for hele tiden at afstemme forventninger osv. I øvrigt forholder det sig sådan, at jeg var i telefonisk kontakt med begge fiskeriformænd for at give en klar tilbagemelding, da der blev landet en Brexit-aftale juleaftensdag. Der er rigtigt, at man er ærgerlig over, at man bliver hårdt ramt, og navnlig de demersale fiskere føler, at det går uforholdsmæssigt hårdt ud over dem. Kort tid før Brexit-aftalen blev indgået, frygtede de pelagiske fiskere, at de ville blive ramt hårdest. Nu er det så endt med, at de demersale bliver ramt hårdest. De er bekymrede, og det er vi sådan set også. Vi prøver at indgå gode aftaler, og som sagt har vi presset på over for Kommissionen med henblik på at sikre hurtigst mulig adgang, herunder til norsk farvand. Vi kommer desuden til at kæmpe for de kvoter, som vi har, når vi skal fordele dem med resten af EU. Det gjorde vi før jul, da vi havde møde, og det gør vi også nu.

Med Brexit-reserven har man sat 5 mia. euro af, hvoraf 600 mio. euro går til fiskeriområdet. Flere gange har jeg nævnt – også på et internt møde hvor jeg indkaldte Miljø- og Fødevarerudvalget sammen med de danske medlemmer af Europa-Parlamentet til en orientering – at vi regner med et beløb i størrelsesordenen 1,8 mia. kr. til en Brexit-reserve, hvoraf de ca. 1,1 mia. kr. er til fiskeri. I den forbindelse vil vi gå i en tæt dialog med fiskerierhvervet om, hvordan kan vi imødekomme fiskernes behov i denne svære situation. En mulighed kunne være, at man giver direkte kompensation for tabt kvote. En anden mulighed er at lave strukturelle tiltag, hvor fiskere kan få et tilskud til at ophugge deres kuttere, så de fjernes fra ligningen og ikke indgår i konkurrencen om de resterende fisk. På den måde vil der strukturelt blive mere plads til andre.

Kan vi sætte teknologiske tiltag i værk for at fremme et mere bæredygtigt fiskeri? Det er vi i tæt dialog med fiskerierorganisationerne om for at imødekomme de behov, de må have. Vi er enige om, at det er en hård og svær situation, de er i, og vi vil gerne hjælpe. Vi er glade for, at der faktisk er substantielle beløb til rådighed for at imødekomme danske fiskere. Men det er godt, at Kim Valentin holder os til ilden, og vi skal nok holde dig løbende orienteret om, hvad vi gør for at hjælpe mest muligt.

Både til Rasmus Nordqvist og Alex Ahrendtsen: Selvfølgelig skal der kæmpes i bomtrawl-sagen; vi er helt oppe på dupperne og har været det længe. Vi kæmper for at få et EU-forbud, og det er også et svar til Alex Ahrendtsen. Vi vil rigtig gerne have en direkte EU-forbud mod bomtrawl og i hvert fald en politik, hvor man undtager udvalgte områder, f.eks. Natura 2000-områder i havet og steder

med stenrev og gydepladser, fra fiskeri med bomtrawl og kædemåtter. Vi skal være bedre til at tage særlige hensyn til disse områder; det vil vi gerne have retningslinjer for. I den sammenhæng er vi blevet reddet lidt af, at i hvert fald antydningen af en frivillig aftale er blevet indgået. Om den så bliver overholdt, er en anden sag, da vi ikke kan komme efter dem. Jeg vil jo gerne sætte nogle af de fiskerfartøjer op og holde de hollandske bomtrawl i ørerne, men det må jeg ikke på nuværende tidspunkt. Jeg prøver hele tiden at presse embedsværket til at sende nogle af dem afsted for at indskærpe noget, men vi er nødt til at have et regelgrundlag. Det prøver vi at arbejde for, og der er altså et vedvarende arbejde på det felt. Vi er meget optaget af at få det løst, fordi det er simpelt hen både af hensyn til havmiljø og biodiversitet, men også fiskeriets fremtid, så nytter det ikke noget, at man ødelægger gydepladser. Vi er på dupperne.

Rasmus Nordqvist er inde på det med ål, hvor han siger, at det jo er fint nok at forsætte med det, man allerede gør, men der skal mere til. Det fremgår også af det mandat, som jeg fik med, og jeg prøvede at slå på tromme for, at vi fik endnu mere ud af det med ål. Men det var her, vi landede. Det er o.k., men vi kunne godt tænke os at gå skridtet videre; derfor vil det være noget, som vi tager op ved de lejligheder, hvor der er mulighed for det.

Til Alex Ahrendtsen: Som jeg allerede har sagt, er det en meget høj prioritet. Vi gør, hvad vi kan for at få bomtrawl forbudt i EU-regi. Regeringen kan ikke desværre gå enegang her, men vi prøver at indskærpe nogle dele, i hvert fald for de særlig sårbare områders vedkommende. Der er nye tiltag under opsejling i Danmark, hvor vi har mulighed for at gøre noget, bl.a. kontrol med motorkraft, men det er i højere grad i de indre farvande, at der skal skrues ned for det at trække meget store trawl efter sig ved at indføre regler for motorkraft, så man ikke kan fiske mere, end man må. Der kommer yderligere kontrol nu, men det er for de indre farvande, og det er ikke helt den samme situation med bomtrawl ude på åbent hav. Jeg er glad for, at du holder os i ørerne og til ilden, Alex Ahrendtsen, og jeg så jo i øvrigt, at dit lokale regionsrådsmedlem i Region Nordjylland slår et kæmpe slag for sagen og er meget engageret i det. Det er vi glade for. Der er brug for mest muligt pres for at løse den her situation. Vi er meget optaget af det.

Søren Søndergaard: Ministeren siger, at vi kan ikke udstede et forbud, hvilket muligvis er rigtigt. Men kunne ministeren sige mere om, hvad der egentlig ville ske, hvis vi gjorde det? Altså hvis vi bare sagde, at vi ikke ville acceptere det i dansk farvand. Har briterne f.eks. ikke forbudt det nu? Det er selvfølgelig en anden sag, men der findes jo en tidligere sag, hvor Danmark faktisk gik enegang omkring bisphenol A, hvor Folketinget vedtog, at der skulle indføres et forbud i Danmark. Senere skete der så det, at andre lande også forbød det, og EU-Kommissionen fremsatte så et nyt forslag, der i hvert fald delvist imødekom det danske forslag. Så vi har sådan set været med til at presse på.

NOT Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Jeg kan godt lide Søren Søndergaards stil, når han udfordrer den gængse måde at gøre tingene på, for det er jo nemt blot at sige, at man ikke må for EU og så lade være med at gøre noget. Det er forfriskende at foreslå, at vi kunne prøve at være den frække dreng i klassen i stedet for hele tiden at være duksen. Men før jeg leger med på den leg, som er fristende, i og med vi alle har lyst til at komme bomtrawl til livs, vil mit forslag til Søren Søndergaard lyde, at jeg får sendt det på juridisk værksted til en vurdering af konsekvenserne, hvorefter jeg vil sende et skriftligt svar. Det er ikke en torsdag eftermiddags-beslutning, hvor man i

en frisk vending lige erklærer, at man nu går enegang, hvis det kan have betydelige negative konsekvenser. Dog kan jeg godt lide ideen om, at Danmark presser på og engagerer sig i sagen.

Søren Søndergaard: Det er en god idé. Der er jo sager, hvor man kan gå mod strømmen, og hvor det at gå foran eller sætte en sag på dagsordenen eller på spidsen måske ikke er tilstrækkeligt. I andre tilfælde er det bedre at følgemed tidsånden og strømmen. Det er selvfølgelig en vurdering af sagens natur og af, hvilke alliancepartnere man eventuelt vil kunne samle. Jeg ser frem til at følge ministerens arbejde.

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Der skal ikke herske tvivl om, at vi er meget optaget af at komme bomtrawl til livs, herunder især brugen af kædemåtter på steder med stenrev og gydepladser. Det er simpelthen en uskik. Heldigvis er danske fiskere enige om ikke at gøre det, da det er for ødelæggende. Regeringen skal prøve at gøre, hvad den kan. Embedsværkets umiddelbare melding er, at meget få lande er med på at gå sammen med os, men vi kan jo prøve at finkæmme EU for alliancepartnere og så prøve at arbejde målrettet med det – og i øvrigt efterprøve, hvad er juridisk op og ned i det og hvilke muligheder, vi har for eventuelt at gå foran på feltet. Det vil jeg gerne prøve.

4. Fiskeripartnerskabsaftale med det grønlandske landsstyre

a) Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om indgåelse af en partnerskabsaftale og tilhørende protokol om bæredygtigt fiskeri mellem Den Europæiske Union på den ene side og den danske regering og det grønlandske landsstyre på den anden side

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. januar 2021, men ventes på et kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse*
Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 29)

Se punkt 4 c.

b) Kommissionens forslag til Rådets afgørelse om undertegnelse på Den Europæiske Unions vegne og midlertidig anvendelse af protokollen om fastsættelse af de fiskerimuligheder og den finansielle modydelse, der er omhandlet i fiskeripartnerskabsaftalen mellem Den Europæiske Union på den ene side og den danske regering og det grønlandske landsstyre på den anden side

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. januar 2021, men ventes på et kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse*
Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 29)

Se punkt 4 c.

c) Kommissionens forslag til Rådets forordning om tildeling af fiskerimuligheder i medfør af protokollen til fiskeripartnerskabsaftalen mellem Det Europæiske Union på den ene side og den danske regering og det grønlandske landsstyre på den anden side

- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 25. januar 2021, men ventes på et kommende rådsmøde med henblik på vedtagelse*
Videokonference 25/1-21 landbrug og fiskeri – bilag 1 (samlenotat side 29)

Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri: Aftalen med Grønland er kun lige indgået i sidste uge, så den er ikke på dagsordenen for dette rådsmøde. Det er dog vigtigt med en hurtig vedtagelse, hvorfor jeg allerede nu orienterer om den.

Aftalen er vigtig for dele af dansk fiskeri – især efter rejer. Den er selvfølgelig også vigtig for Danmark på grund af Rigsfællesskabet.

Aftalen giver ikke kun adgang til fiskerimuligheder for danske fiskere. Den er også med til at sikre en forsvarlig og bæredygtig forvaltning og en effektiv grønlandsk fiskeridadministration. Det sker gennem støtten til den grønlandske fiskerisektor.

Derfor er jeg positiv over for, at aftalen er på plads og forhåbentlig kan træde i kraft hurtigst muligt.

5. Eventuelt

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

6. Siden sidst

Ministeren havde ingen bemærkninger til dette punkt.

Mødet sluttede 14.02.